z dřívějších předpisů o stíhání válečné lichvy, jak rovněž připomíná rozsudek, zcela nové a samostatné. Jest proto také zcela lhostejno, zda dřívější judikatura chránila výkladem § 482 tr. zák., pouze spotřebitele a nikoliv obchodníka, nakupujícího předmět potřeby k dalšímu zcizení. Poukazuje-li zmateční stížnost k tomu, že nakupující obchodník mohl by svému konkurentu vykoupiti veškeré zboží, dlužno na to odpověděti, že se obžalovaný nehájil tím způsobem, že měl medové máslo již zaprodáno neb aspoň uschováno pro své pravidelné spotřebitele. Šlo-li však o zboží, jež měl ve svém obchodě volně vyloženo, jest zajisté zcela lhostejno, kdo toto zboží od něho kupoval, poněvadž mu jako obchodníku musilo záležeti v prvé řadě na tom, by zboží odbyl co nejdříve a takto docílil ve svém obchodě co největšího obratu. Názor stížnosti, jakoby i předpokladem přečinu dle tohoto ustanovení bylo zastavení nebo podstatné obmezení veřejného prodeje předmětů potřeby, nemá pražádné opory ani v doslovu § 13 lichevního zákona ani v jeho vnitřním smyslu a jeho účelu. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je, brániti snahám, směřujícím k tomu, by ti, kdož si žádají koupiti určitý předmět potřeby nebo předměty potřeby určitého druhu, byli bez ohledu na svou potřebu nebo své přání přinuceni, odebrati také jiné zboží, kterého se prodávající af již pro jeho nepatrný normální odbyt nebo z jiných příčin hledí zbýti. Nejde tu tedy o podstatné obmezení veřejného prodeje předmětů potřeby nebo dokonce o jeho zastavení, nýbrž naopak o prodej, který může co do rozsahu býti po případě i neobmezen, ale je prodávajícím vázán na splnění určité podmínky. Ostatní vývody stížnosti jsou opodstatněny potud, pokud dovozují, že přečin dle § 13 je méně trestuhodný než přečin dle § 12 lich. zák. Než tomuto stanovisku propůjčuje výrazu i zákon tím, že přečin dle § 12 podléhá na penězích trestu od jednoho tisíce do jednoho milionu korun, kdežto přečin dle § 13 se trestá na penězích pouze od jednoho sta korun do jednoho sta tisíce korun. Užití mimořádného zmírňovacího a přeměňovacího práva je dle § 12 vyloučeno, při odsouzení pro přečin ve smyslu § 13 však nikoli. Konečně může s odsouzením pro přečin dle § 13 býti uznáno na ztrátu živnostenského oprávnění nejdéle na jeden rok, kdežto při ukládání trestů pro jiné trestné činy ve smyslu lichevního zákona, jmenovitě i pro přečin dle § 12 lze uznati, že se živnostenské oprávnění ztrácí na vždy nebo na určitou dobu, která v zákoně časově není nijak ohraničena. Další námitka zmateční stížnosti, jakoby při přečinu dle § 13 zák. lich. musilo stejně jako při přestupku dle § 482 tr. zák. jíti o předměty d e n n í potřeby, je bezpodstatnou, neboť § 13 mluví o předmětech potřeby v ú b e c.

Čís. 494.

Skutková podstata § 68 tr. zák. předpokládá činné vystoupení vrchnosti, jíž má býti kladen odpor.

Samostatná četnická stanice jest úřadem ve smyslu § 76 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. března 1921, Kr II 47/21.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 8. ledna 1921, jímž se krajský jako nalézací soud v Uherském Hradišti prohlásil nepříslušným v trestní věci proti stěžovatelům pro zločiny veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák. a § 83 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 6 tr. ř. Tvrdí, že rozsudek nezjistil, že šlo v tomto případě o srocení, a že také nezjistil, že šlo o odpor proti vrchnosti, ačkoliv četnictvo vůbec nebylo nikterak činno, že však přes to mluví o skutkové podstatě zločinu podle § 68 tr. zák. Zmateční stížnosti dlužno v tomto bodě částečně přisvědčiti. Nalézací soud zjistil, že dne 13. prosince 1920 dopoledne vrazilo do místnosti četnické stanice, kde úřadoval četnický strážmistr a četník, množství lidu s obžalovaným Josefem S. v čele, kterýž prohlásil, že přišel zbraně odebrati. Zbraně byly také odebrány a sepsány. Dále bylo zjištěno nalézacím soudem, že u četnické stanice, ve které se v době vtrhnutí do strážnice nalézalo asi 30 lidí uvnitř a asi 100 lidí před ní venku, byla postavena stráž, a že četníci později teprve byli uvolněni. Konečně obsahuje rozsudek nalézacího soudu i zjištění, že obžalovaný S. sám doznal, že dostal rozkaz, by odzbrojil četnictvo, a že v továrně řekl dělníkům: »máme odzbrojit četnictvo.« Nalézací soud prohlásil se podle § 261 tr. ř. nepříslušným, ježto v těchto zjištěních spatřoval skutkovou podstatu zločinu spadajícího do příslušnosti soudu porotního a to v prvé řadě zločinu podle § 68 tr. zák. Názor tento jest mylný. Neboť zločin ten předpokládá, jak vychází z použití obratu »klásti násilím odpor vrchnosti«, aktivní vystoupení vrchnosti, jemuž jedině násilím odpor kladen býti může. V tomto případě chovala se však vrchnost pasivně a násilí lidu čelilo k tomu, by na ní bylo nějaké konání vynuceno. Jinak má se však věc ve směru § 76 tr. zák. Zde brání se zmateční stížnost poukazem k tomu, že nešlo o čin, směřující proti úřadu, nýbrž jen proti jednotlivým osobám. Než soud nalézací výslovně zjišťuje, že šlo o odzbrojení četnictva Bzeneckého, nikoli jen jednotlivých osob, jak to jest svrchu již uvedeno. Také přichází v úvahu, že násilné vtržení do staniční místnosti, kterého se podle obžalovacího spisu súčastnili všichni obžalovaní, a postavení stráže před ní, nebylo toliko aktem, čelícím proti jednotlivým osobám, nýbrž aktem násilí, kterým působnosti četnické stanice samé násilně mělo býti a bylo překáženo. Vedle nové organisace četnictva zákonem o četnictvu ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n., najmě předpisu § 3, nemůže však býti pochybno, že v každé samostatné stanici četnické sluší spatřovati veřejný úřad, chráněný §em 76 tr. zák. proti násilnému překážení nebo rušení v jeho působnosti. Jelikož pak zločin dle § 78 tr. zák. jest deliktem spadajícím vedle čl. VI., B, čís. 4 a uvoz. zák. k trestnímu řádu do příslušnosti soudů porotních, pokud se týče soudů na jich místo nastoupivších, sluší uznati rozsudek v odpor vzatý správným a zmateční stížnost zřejmě neodůvodněnou.

Čís. 405.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Režijní uhlí železničních zaměstnanců jest určeno jen pro jejich vlastní potřebu a nelze je připustiti do volného obchodu.

(Rozh. ze dne 30. března 1921, Kr I 855/20.)